

Ngaahi Tu'unga 'o e Huu

Ngaahi fiema'u ki hono fakamo'oni'i

Kimu'a pea hū ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni', kuo pau ke 'oatu 'e he kau 'a'ahi kotoa pē 'oku ta'u 18 pe motu'aange (kakai lalahi) ha ngaahi fakamo'oni fakapepa poini 'e 100, kau ai e fakamo'oni tā fakalanu 'o hangē ko ia 'oku 'oatu 'i ho'o tohi kolé.

- 'Oku ma'u 'e he tohi ta'u, pepa sitiseni' pe fa'ahinga tohi-ngāue kehe 'oku 'ulungāanga faitatau mo ha paasipooti, kau ai e ngaahi pepa fakatipilomētika (pe ko ha Immicard) ha poini 'e 70.
- Ko e laiseni faka'uli pe ngofua na'e foaki atu 'e he Kominiueli', Siteiti pe vahefonua 'Aositelēlia. 'oku poini ia 'e 40.
- 'E ala ngāue'aki hano fakataha'i 'o ha ngaahi tohi-ngāue kehe ke ma'u ai e ngaahi poini 'oku toé. Ke ma'u ha fakamatala lahiange, vakai ki he uepisaiti 'a e Australian Border Force (ABF) (Potungāue Kau'āfonua 'o 'Aositelēlia (ABF))

<https://www.abf.gov.au/about-us/what-we-do/border-protection/immigration-detention/visit-detention/identification-guidelines>

Kuo pau ke 'oatu 'e he kau te'eki ta'u fakalao ta'u 16 pe motu'aangé ha me'a fakamo'oni 'e taha 'i he hū'angá 'oku hā ai e hingoa 'o e ki'i tokotaha ko iā hangē ko ha laiseni faka'uli, paasipooti (kapau 'oku 'ikai 'aonga, kuo pau ne 'aonga 'a e paasipooti' 'i he ta'u 'e ua kuo hili'), kaati Medicare, kaati fakama'ama'a (concession card) pe fakamo'oni ko e tokotaha ako.

'E fa'a tali 'a e kau te'eki ta'u fakalao, si'i hifo he ta'u 16, ke nau hū ta'e 'i ai ha fakamo'oni 'aitenititi (identity) ka 'oku fakafe'ao 'e ha tokotaha lahi ko ha taha 'a'ahi falala'anga 'o hangē ko hono fakamahino'i 'i he tohi kole 'a e tokotaha 'a'ahi'.

Kapau 'oku 'ikai kau 'i he pepa- fakamo'oni taá ho tu'asila lolotongá, kuo pau ke 'omai ha toe tohi-ngāue ki hono fakamo'oni'. Kuo pau ke kamata 'a e ngaahi tohi-ngāue fakamo'oni' mei ha ma'u mafai fetalolo, siteiti pe pule'anga fakakolo, kautaha fakapa'anga, pe kautaha 'iutiliti (utility) pea 'oku 'i ai fakatou'osi 'a e fakaikiiki ho hingoá mo e tu'asila lolotongá. 'Oku kau 'i he ngaahi fakatāta 'o e ngaahi tohi-ngāue fakamo'oni', ka 'oku 'ikai fakangatangata pē ki he, talitotongi 'o ha fakahū 'o ha pōnite, fanongonongo 'o e totongi kaunisolo (council rates), fakamatala fakapangikē, pe tohi mo'ua kehe.

Fakafonganga fakapalofesinale fakalao mo/pe 'eiseni faka'imikuleisoni

Kapau ko ha fakafonganga fakapalofesinale fakalao koe mo/pe 'eiseni faka'imikuleisoni, 'o tñaki atu ki he ngaahi tu'unga kuo fokotu'u 'i he foomu ni, kuo pau ke ke toe 'omai foki mo e:

- fakamo'oni ho tu'unga ko ha tokotaha ngāue fakalao/'eiseni faka'imikuleisoni;
- fakamo'oni tohi 'i ha pepa 'ulu'i-tohi (letterhead) 'a e kautahá 'oku fokotu'u ai 'oku ke kau 'i he kautahá/pisinisi' ko ha loea solisitā, loea barrister, tokoni fakalao pe 'eiseni faka'imikuleisoni;
- (ngaahi) hingoa 'o e (kau) tauhi fakalao na'a nau kole ha feongoongoi fakalao mei he kautahá, mo ha fakamafai kuo fakamo'oni-hingoa ki ai ke ngāue mei he kakai takitaha na'e hiki atú; mo e
- fakamo'oni kuo 'oatu 'e he tokotaha 'oku tauhi fakalao ha fakangofua ki he 'a'ahi'.

Palofesinale ki he mo'ui-lelei'

Kapau ko ha tokotaha fakapalofesinale koe ki he mo'ui lelei' ('oku 'ikai ngāue 'i he Va'a Ngāue 'a e 'Api-tauhi-fakalao ki he Mo'ui-lelei'), kuo pau ke ke toe 'omai 'o tñaki atu ki he ngaahi tu'unga 'oku fokotu'u atu 'i he foomu ni:

- fakamo'oni'i ho tu'unga ko ha palofesinale fakafaito'o pe fakaemo'ui lelei kehe;
- fakamo'oni 'o e ngāue 'oku mahu'inga mo fekau'aki; mo e
- fakamo'oni kuo 'oatu 'e he tokotaha 'oku tauhi fakalao ha fakangofua ki he 'a'ahi'.

Tokotaha 'a'ahi faka'ofisiale

Kapau ko ha tokotaha 'a'ahi faka'ofisiale koe (fakafonganga 'o ha sino sivi'i mei tu'a, kautaha fakafonganga 'a e polisi' pe kautaha fakafonganga fakauelofea faka-Siteiti/vahefonua), kuo pau foki ke ke 'omai, 'o tñaki atu ki he ngaahi tu'unga kuo fokotu'u 'i he foomu ni 'a e:

- fakamo'oni ho'o ngāue/ngāue'angá; mo e
- Kapau 'oku feinga ke kau mo ha (kau) tauhi fakalao, fakamo'oni kuo 'oatu 'e he (kau) tauhi fakalao ha fakangofua ki he 'a'ahi'.

Kau fakafonganga falealea mo fakapule'anga

Kapau ko ha fakafonganga fale alea mo fakapule'anga koe pea 'oku ke feinga ke fekau'aki mo ha (kau) tauhi fakalao, kuo pau ke ke 'omai ha fakamo'oni kuo 'oatu 'e he tokotaha (kau) tauhi fakalao ha fakangofua ki he 'a'ahi', 'o tñaki atu ia ki he ngaahi tu'unga 'oku fokotu'u 'i he foomu ni,

Fakafonganga 'o ha pule'anga muli pe 'ofisiale fakakonisela

Kapau ko ha 'ofisiale fakakonisela pe fakafonganga fakapule'anga muli koe, kuo pau ke ke 'omi ha fakamo'oni kuo 'oatu 'e he tokotaha tauhi fakalao ha fakangofua ki he 'a'ahi', 'o tñaki atu ia ki he ngaahi tu'unga 'oku fokotu'u atu 'i he foomu ni.

Kau ngāue tokoni, ngaahi kulupu fakakomiuniti mo e kau 'a'ahi 'oku nau 'oatu ha tauhi fakalaumālié

Kapau ko ha tokotaha ngāue tokoni koe pea/pe ko ha mēmipa 'o ha kulupu fakakomiuniti 'oku feinga ke 'a'ahi ki ha 'api tauhi faka'imikuleisoni ke fakahoko ha ngaahi polokalama mo ha ngaahi 'ekitiviti kuo fakangofua ki he kau tauhi fakalao, tñaki atu ki he ngaahi tu'unga 'oku fokotu'u atu 'i he foomu ni, kuo pau ke ke fai ha ngaahi sivi lekooti 'a e Kau Polisi Fetalolo 'a 'Aositelēlia mo e ngaahi sivi kehe 'oku fiema'u fakalao, kau ai ('i he feitu'u 'oku 'aonga ai') mo e ngaahi sivi ki he ngāue mo e fānau/kakai laveangofuá.

Kau ngāue aleapau

Kapau ko ha tokotaha ngāue aleapau koe 'oku ke ngāue 'i he 'api tauhi faka'imikuleisoni', tñaki atu ki he ngaahi tu'unga 'oku fokotu'u 'i he foomu ni, kuo pau ke ke:

- talangofua ki he ngaahi fakahinohino kotoa pē 'oku fakahoko atu kiate koe lolotonga e fakataukei', kau ai 'a e feitu'u 'oku ngofua ke ke ngāue ai, mo e taimi kuo pau ke fakafe'ao atu ai koe 'e he kau ngāue Facilities and Detainee Service Provider (FDSP) (Ngāue ma'ae Ngaahi 'Api Tauhi' mo e Tauhi Fakalao (FDSP);
- ma'u 'a e ngaahi laiseni kotoa pē 'oku fiema'u, ngaahi tohi fakapaasi mo e malu'ki ke fakahoko 'a e ngāue 'oku fakahokó;

- ma'u ha sivi lekooti 'a e kau Polisi Fetalolo 'a 'Aositelēliā kimu'a ia pea kamata 'a e ngaahi fatongiā pe ko hono fakahoko 'o ha fa'ahinga ngāue;
- 'I he feitu'u 'oku fiema'u ai 'a e ngaahi me'angāue:
 - 'omai pē ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni' 'a e ngaahi me'angāue mo e naunau-ngāue 'a ia 'oku fiema'u ki he ngāue pau 'oku fakahokó, pea 'oua na'a tuku ta'etokanga'i ha fa'ahinga me'angāue;
 - fakapapau'i 'oku fakahū 'a e ngaahi me'angāue kotoa pē ki he lesisita me'angāue fakataha mo ha fakamatala kakato 'o e me'angāue takitaha, pea 'oku lekooti ia 'i he taimi 'oku 'ave ai ki tu'a 'e ha mēmipa 'o e kau ngāue FDSP;
 - fakapapau'i ko ha fa'ahinga me'angāue pe naunaungāue ke tukú 'oku malu'i lelei 'i he malumalu 'o hono tokanga'i 'e he kau ngāue 'a e FDSP; pea
 - tui e teunga ngāue 'oku tāu (hangē ko e vala 'ilonga lelei hono fakatokanga'i' mo e puti ngāue).

Kau 'a'ahi kotoa

'Oku fiema'u 'a e kau 'a'ahi kotoa pē ke nau fakamo'oni-hingoa 'i ha tohi-lesisita 'o e kau 'a'ahi' 'i he taimi 'oku nau hū mo mavahe ai mei he 'api tauhi faka'imikuleisoni'.

'E kole ki he kau 'a'ahi kotoa pē mo 'enau ngaahi nga'oto'otā ke nau fai ha sivi malu'i ko ha tu'unga ia 'o e huú. 'E lava ke kau heni hono ngāue'aki 'o e me'asivi 'oku to'oto'o, faka'ata mo e me'a-fakatokanga 'oku ne tala ha me'a ('oku fūfuu'i). 'E ala kau 'i he ngaahi founa fakatokangā 'a hono ngāue'aki 'o e fanga kulí fakatokangā. 'E ala kole 'e ha 'ofisa ke sivi 'a e ngaahi me'a 'oku ke ma'ú, pea/pe 'ave 'a e ngaahi me'a ko iá 'o fakafou 'i he sivi faka'ata. 'Oku 'ikai ke fakamalohia koe ke ke talangofua ki he kole ni. Kaekehe, kapau 'oku 'ikai ke ke talangofua ki ai, 'e lava pe ke 'ikai tali koe ke ke hū ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni'.

Kuo pau ke 'oua na'a ke 'i he tākiekina 'a e kava mālohí pe faito'o konatapú. E kole ki he kau 'a'ahi kotoa pē ke nau fai ha sivi mo'ui lelei ko ha tu'unga ia 'o e huú. 'Oku fakahā 'a e founa sivi 'o e mo'ui lelei' 'e he fale'i 'a e ngaahi mafai totonu 'a e Ngaahi 'Iuniti ki he Mo'ui 'a e Kakai' mo e kau 'ofisa mo'ui kehe pea 'oku fakataumu'a ia ke fakasi'isi'i 'a e fakatu'utamaki 'o e puké, kau ai 'a e COVID-19, mei he'ene hū ki hotau ngaahi 'api' tauhi faka'imikuleisoni'. Hange ko 'eni', 'e ala kau heni ha ngaahi fehu'i sivi ki he mo'ui lelei', 'uluaki sivi fua-māfaná mo e sivi ke siofi 'a e COVID-19.

Kapau he 'ikai ke ke paasi 'i he sivi 'o e mo'ui lelei', pe 'oku 'i ai ha veiveiua fekau'aki mo ho tu'unga mo'ui lelei':

- 'e 'ikai tali koe ke ke hū ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni'; pea
- 'E fiema'u ke toe fakataimitepile'i ho'o 'a'ahi'.

'E ala fie ma'u ke 'omai 'e he kau 'a'ahi' ha fakamo'oni 'oku nau maaui mai **ki he 'aho ni 'enau ngaahi huhu malu'i COVID-19**.

Kuo pau ke ke muimui ki he ngaahi founa pule'i 'o e haisini' /mahaki', kau ai ka 'oku 'ikai fakangatangata pē ki he, haisini ki he nimá, founa ki he talé mo ha fa'ahinga fiema'u ki he vāmama'o fakaesinó. 'E ala kole atu ke ke tui ha maasi. 'E ala iku ki hono fakangata ho'o 'a'ahi' kapau he 'ikai ke ke talangofua ki ha fa'ahinga kole fakahaisini.

Ko e tñaki ho fakamatala fakatāutahā 'oku 'ikai fakakouna'i. 'E tñaki ho'o fakamatala fakatautahā 'e he kau ngāue aleapau 'oku nau fakahoko ha sivi mo'ui lelei 'i he ngaahi 'api tauhi faka'imikuleisoni' 'o fakafofonga' 'a e Department of Home Affairs (Potungāue 'o e Ngaahi Me'a Fakalotofonuá) (Potungāue).

'E fakakau atu ho fakamatala fakatāutahā 'i ha tohi lēsisita pea 'e lava ke ngāue'aki mo fakahā ia 'o fakatatau mo e laó (kau ai ki he Potungāue) (vakai ki he **Fakamatala Mahu'inga fekau'aki mo e totonu fakafo'ituitui**).

Kuo pau ke ke teunga taau ki ha feitu'u fakapule'angá, kau ai 'a e 'ikai tui ha vala 'oku 'i ai ha ngaahi fakatātā pe ngaahi kupu'i-lea te ne ala fakatupu ha 'ita. 'Oku totonu ke teunga fakapalofesinale 'a e kau fakafofonga 'o e ngaahi kautaha fakapalofesinalé (vala fakapisinisi) kapau 'oku 'ikai ke nau tui ha teunga 'oku tu'utu'uni pe vala fakafofonga. 'I he ngaahi 'uhinga ki he Mo'ui-lelei mo e Malu 'i he Ngāue, kuo pau ke tui 'a e sū-mapuni ('ikai ha sū ma'olunga).

Kuo pau ke ke faka'apa'apa'i 'a e totonu 'a ha taha 'i he tauhi faka'imikuleisoni' ke 'oua 'e tali ha 'a'ahi.

Ko hono 'omai 'o ha ngaahi me'a ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni'

Kuo pau ke 'oua na'a ke feinga ke 'omai ha ngaahi me'a ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni' 'a ia 'oku tapui koe 'e ha lao 'Aositelēliā ke ke ma'u. Ko ha lao 'Aositelēliā 'oku kau ai ha lao 'a e Kominuieli, siteiti' pe ha vahefonua. He 'ikai toe fakafoki atu kiate koe ha fa'ahinga me'a pē 'oku 'ikai ngofua ke ke ma'u ka 'oku 'iate koe pe 'oku ke ma'u pea 'e fetu'utaki leva ki he kau polisi'.

Kuo pau ke 'oua na'a ke feinga ke 'omai ha ngaahi me'a 'oku pule'i ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni'. Ko e ngaahi me'a 'oku pule'i' ko e ngaahi me'a ia te ke lava 'o ma'u fakalao 'i 'Aositelēliā ka kuo pehē 'oku tu'u fakatu'utamaki ia ki he mo'ui-lelei', totonu fakafo'ituitui' (privacy), haó, malú pe maaui lelei 'a e 'api tauhi faka'imikuleisoni' pea 'oku 'ikai ngofua. Kapau 'oku ke ma'u 'a e ngaahi me'a ni 'i ho'o a'u atu ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni', kuo pau ke ke fakahā 'eni ki he kau ngāue pea tauhi 'a e ngaahi me'a ko iá kimu'a pea ke toki hū ki he feitu'u 'o e kau 'a'ahi'. He 'ikai 'oatu ke ke hū ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni' lolotonga ho'o ma'u ha ngaahi me'a 'e ala fakatu'utamaki ki he mo'ui lelei, totonu fakafo'ituitui, hao, malu pe maaui lelei 'a e 'api tauhi faka'imikuleisoni'.

Kapau 'oku 'ikai ke ke fakapapau'i pe 'oku tapui pe pule'i ha me'a, 'oku totonu ke ke fakahā 'a e me'a ko iá ki he 'ōfisa sivi' **kimu'a** pea ke toki hū ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni'. 'E ala ma'u e 'ū loka kapau 'oku fiema'u ke tauhi ai ha ngaahi me'a fakatāutaha lolotonga ho'o 'a'ahi'. Ko e fakatātā 'o e ngaahi me'a 'oku tapui mo pule'i' 'oku faka'alí'ali ia 'i he ngaahi faka'ilonga 'oku tu'u ofi ki he ngaahi feitu'u hū'anga ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni' pea lisi 'i he uepisaiti 'a e ABF

<https://www.abf.gov.au/about-us/what-we-do/border-protection/immigration-detention/visit-detention>

Ka 'i ai ha fa'ahinga fakamatala pe me'a 'oku fakataumu'a ki ha tokotaha 'oku tauhi, kuo pau ke 'oatu ia 'i he feitu'u talitali'anga 'o e kau 'a'ah' ki hono sivi malu'i, pea 'e ala ta'ofi ia mei hono fakahuú 'i he ngaahi 'uhinga ko ia 'oku fakamatala'i atu 'i 'olungá.

'Oku 'i ai ha ngaahi fakangatangata ki he lahi taha 'o e koloa 'e lava ke ma'u 'e he kakai 'oku tauhi fakalaó. 'E lava pē ke 'oua na'a tali 'a e koloa 'oku 'omai 'e he kau 'a'ahi' kapau 'oku lahi pe 'e lahi ange 'i he fakangatangata ko 'eni'.

Ka 'i ai ha fa'ahinga me'a fakatautaha 'oku fakangofua ke ke 'ave ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni' ko ho fatongia ia 'o'ou. 'Oku 'ikai tali 'e he Potungāue ha mo'ua ki ha mole pe maumau 'e ala hoko ki ho'o ngaahi me'a fakatautahā lolotonga ho'o 'i he 'api tauhi faka'imikuleisoni'. 'Oku ke fatongia'aki hono fakapapau'i 'oku ke tauhi 'a e ngaahi me'a fakatautahā pea 'oku ke 'ave 'a e ngaahi me'a ko iá mo koe 'i ho'o mavahe mei he 'api tauhi faka'imikuleisoni'.

Fanga monumanu tokoni

'E lava ke kole ki he kau 'a'ahi ki he ngaahi 'api' ke nau 'oatu ha fakamo'oni ko 'enau monumanú ko ha monumanu tokoni pe kuo ako'i 'a e monumanú ke nau feau 'a e ngaahi tu'unga fakahaisini totonu mo e 'ulungāanga kimu'a pea toki fakangofua ke nau hū ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni'.

Kuo pau ke tokanga'i 'a e monumanu tokoni' 'e he tokotaha 'a'ahi' 'i he taimi kotoa pē pea nofo fakataimi 'i he feitu'u 'a'ahi ki he 'api tauhi faka'imikuleisoni' pea 'i he lolotonga pē 'a e vaha'ataimi kuo fakangofua ki he 'a'ahi'.

Kuo pau ke fakangofua 'e he kau 'a'ahi' 'a hono sivi 'o e monumanu tokoni' 'o fakatatau mo e ngaahi founa sivi malu'i'. 'E ala kole ki he kau 'a'ahi' ke nau tokoni 'i he ngaahi founa ko iá. 'E ala kau heni hano kumi 'o e vala 'o e monumanu tokoni'.

‘Ulungāanga lolotonga e ‘a’ahi’

Kuo pau ke ke tauhi ‘a e ngaahi tu’utu’uni ‘o e ‘api tauhi faka’imikuleisoni’, pea muimui ki ha fa’ahinga fakahinohino fe’unga ‘oku ‘oatu ‘e he kau ngāuē. ‘Oku ke ‘ilo’i ko e feitu’u ‘o e ngaahi ‘a’ahi’ ko ha feitu’u fakapule’anga ia. Kuo pau ke ke anga faka’apa’apa ki he ni’ihi kehé pea he ‘ikai ke ne fakalotomamahi’i pe fakahoha’asi ‘e ia ‘a e kakaí ‘i he ‘api tauhi faka’imikuleisoni’ pe ko e kau ‘a’ahi kehé. He ‘ikai te ke pou pou’i pe kau ‘i ha tō’onga te ne uesia kovi ‘a e hao, maaui lelei, pe malu ‘a e ‘api tauhi faka’imikuleisoni’.

Kuo pau ke ke tui ‘a e faka’ilonga ‘o e tokotaha ‘a’ahi ‘oku ‘oatú ‘i ha founga ‘oku ‘asi ki he kau ngāuē ‘i he taimi kotoa pē lolotonga ho’o ‘a’ahi’, pea nofoma’u ‘i he feitu’u ‘o e ngaahi ‘a’ahi’ tuku kehe ka fakangofua koe ‘e he kau ngāuē ki ha ngaahi feitu’u kehe ‘o e ‘api tauhi faka’imikuleisoni’.

Kuo pau ke ‘oua na’a ke fai ha tokoni faka’imikuleisoni tukukehe ka ko ha taha koe kuo ngofua ke ke fai ha tokoni faka’imikuleisoni. ‘Oku fakangatangata fefeka ‘e he *Migration Act 1958* (ko e Migration Act) ‘iate kinautolu te nau ala fai ha tokoni faka’imikuleisoni ki ha taha kehe. ‘Oku fokotu’u atu ‘e he Migration Act ‘a e ngaahi ngāue ko ia ‘oku hoko ko e tokoni faka’imikuleisoni. Ko ha taha ‘oku ne fai ha tokoni faka’imikuleisoni ‘i he taimi ‘oku ‘ikai fakangofua ai ke ne fai iá, ‘oku ne fai ha hia pea ‘e ala mo’ua tautea ‘o laka hake ‘i he \$10,000.

Ka ‘i ai ha ni’ihi kei iiki ‘oku ke ‘alu mo kinautolu, ko ho fatongia ia ‘o’ou pea kuo pau ke ke tokanga’i ia ‘e koe ‘i he taimi kotoa pē.

Te ke fakahoko ki he kau ngāuē ha fa’ahinga me’a pē ‘oku ke hoha’a ki ai fekau’aki mo ha taha ‘oku tauhi-fakalao pe kau ‘a’ahi kehe. ‘Oku ‘asi ‘i he ngaahi fanongonongo ‘i he feitu’u ‘o e ngaahi ‘a’ahi’ ‘a e founga hono lipooti ha fa’ahinga me’a ‘oku ke hoha’a ki ai.

‘Ikai tali ke hū ki lotó mo fakangata ‘o e ngaahi ‘a’ahi’

‘E ala ta’ofi fakataimi ‘a e ‘a’ahi’ ‘i he Immigration Detention Visitor Program (Polokalama ‘A’ahi ki he Tauhi Faka’imikuleisoni) ‘i ha fa’ahinga taimi pē koe’uhi ko ha ngaahi me’a fakangāue, kau ai (kae ‘ikai fakangatangata ki he) mo’ui-lelei’, haō mo e malú.

‘E ala ‘ikai tali koe ke ke hū ki ha ‘api tauhi faka’imikuleisoni pe fakangata ho’o ‘a’ahi’ kapau:

- ‘oku ‘ikai ke ke fakahā ‘a e ngaahi me’a kotoa pē ‘oku ‘iate koé;
- ‘oku ‘ikai ke ke fakahaa’i ha ngaahi lekooti hia pau ‘i he kuohili’;
- ‘oku ‘ikai ke ke ‘oatu ha fakatokanga taimi fe’unga kimu’a ‘i ho’o ‘a’ahi’, ‘ikai ke ke ma’u ha fakangofua ki he ‘a’ahi’, pe ‘oku ‘ikai ke ke ma’u ha mafai fakalao ke hū ki ai;
- ‘oku ‘ikai ke ke ‘oatu ha fakamo’oni (identification) fe’unga;
- ‘oku ‘ikai ke ke nofoma’u ‘i ha ngaahi feitu’u pau;
- ‘oku ‘ikai ke ke tokanga’i mo fononga fakataha, ‘i he taimi kotoa pē, mo e fānau iiki ‘okú ke tokanga’i’;
- ‘oku ‘ikai ke ke tui ‘a e vala ‘oku taaú pe sū mapuni;
- ‘okú ke fakafisi ke fakahā mo/pe fakamo’oni hinga ‘i he Ngaahi Tu’unga ‘o e Huú;
- ‘oku ke fakafisi ke to’oto’o ha faka’ilonga (id) ‘a e ‘api tauhi faka’imikuleisoni’ (‘i he feitu’u ‘oku fakahā atu ai’);
- ‘oku ke fakafisi ke tukuange ‘a e (ngaahi) me’a ‘oku ‘ikai ngofua ‘i he ‘api tauhi faka’imikuleisoni’;
- ‘oku ‘ikai ke ke tali ke fai e sivi malu’i mo e/pe mo’ui-lelei pe ngaahi founga ‘o e sivi’;
- ‘Oku lau ho’o to’ongá ‘oku ta’efe’unga, fakalotomamahi pe fakamanamana ki he malu, maaui lelei pe hao ‘a e ‘api tauhi faka’imikuleisoni’ pe kakai ‘i he ‘api tauhi faka’imikuleisoni’;
- ‘oku mahalo’i ‘e ha ‘ofisa ‘oku ke ‘i he ivi takiekina ‘o e kava malohi pe ngaahi me’a ta’efakalao;
- ‘oku mahalo’i ‘e ha ‘ofisa ‘oku ‘ikai ke ke sai;
- ‘oku mahalo’i ‘e ha ‘ofisa ‘oku ke to’oto’o ha (ngaahi) me’a ‘oku ‘ikai ngofua’i ha ‘api tauhi faka’imikuleisoni;
- ‘oku mahalo’i ‘e ha ‘ofisa ne ‘ikai ke ke talangofua ki he ngaahi Tu’unga ‘o e Hū ko eni’ ‘i ha fa’ahinga taimi pē;

- kuo hoko e ngaahi me’a fekau’aki mo e malu, mapule’i kita, pe ko e faka’ehi’ehi mei he moveuveú pe faihia ‘i he ‘api tauhi faka’imikuleisoni’;
- ngaahi me’a fekau’aki mo e tñaki fakamatalá pe tu’unga fakatu’utāmaki’, mo e/pe
- ngaahi ‘uhinga fakangāue kehe.

Kuo pau ke ke faka’apa’apa’i ha fa’ahinga tu’utu’uni ke fakangata ho’o ‘a’ahi’ pe ‘ikai tali koe pe ko ha fa’ahinga me’a pē ke hū ki he ‘api tauhi faka’imikuleisoni’. Kapau ‘e kole atu, kuo pau ke ke mavahe mei he ‘api tauhi faka’imikuleisoni’ ‘i he taimi pē ko iá. ‘E ala uesia ‘e he fakafisi ke fai iá ho’o malava ke ‘a’ahi ‘i he kaha’ú pea ‘e ala fakahoko ia ki he kau polisi’.

Ngaahi lāungá mo e fakamatalá

‘Okú ke lava ‘o fakahū ha lāunga pe fai ha fakamatala ki ho’o ‘a’ahi’. ‘Oku ma’u ha fakamatala lahiange ‘i he uepisaiti ‘a e Potungāuē <https://www.homeaffairs.gov.au/help-and-support/departamental-forms/online-forms/complaints-compliments-and-suggestions>

Fakamatala mahu’inga fekau’aki mo e totonu fakapulipuli’

‘Oku malu’i ho’o fakamatala fakatāutahá ‘e he laó, kau ai ‘a e *Privacy Act 1988*. Ko e fakamatala mahu’inga fekau’aki mo hono tñaki, ngāue’aki mo hono fakahā (ki he ngaahi kautaha-fakafofonga kehé mo e ngaahi fa’ahi hono tolú, kau ai ‘a e ngaahi kautaha muli) ‘o ho fakamatala fakatāutahá, kau ai ‘a e fakamatala pelepelengesi, ‘oku lava ke ma’u ia ‘i he foomu 1553 *Privacy Notice Visitors to immigration detention facilities (Fanongonongo Totonu-fakapulipuli Kau ‘a’ahi ki he ngaahi ‘api tauhi faka’imikuleisoni’)* ‘a ia ‘oku ma’u ‘i he uepisaiti ‘a e ABF pe ‘i he ngaahi ‘api’. ‘Oku totonu ke ke fakapapau’i ‘oku ke lau mo mahino’i ‘a e foomu 1553 kimu’a pea toki fakakakato ‘a e foomú.

Fakamatala lahiange

‘E lava ke ma’u ha fakamatala lahiange, kau ai ‘a e ngaahi fakaikiiki ‘o e ‘api tauhi faka’imikuleisoni’, ngaahi taimi avá, pea lava ke ma’u ‘a e ngaahi foomu kolé mei he uepisaiti ‘a e ABF <https://www.abf.gov.au/about-us/what-we-do/border-protection/immigration-detention/visit-detention>

Agreement

All visitors must read the **Conditions of Entry** on pages 1–3 of this form and sign this Agreement before entering the immigration detention facility.

I declare that:

- I have read the *Conditions of Entry* on pages 1–3 of this form.
- I am not bringing any prohibited or controlled items into this immigration detention facility.

I understand that:

- failure to comply with the above conditions may result in:
 - refusal of entry to the immigration detention facility;
 - termination of the visit;
 - removal from the immigration detention facility; andthat any such failure may negatively impact the approval of any application I may make for future visits to this or any other immigration detention facility.
- by signing this Agreement, I agree to comply with the *Conditions of Entry* on pages 1–3 of this form.

I acknowledge that:

- the Department collects personal information from me and that I have read the information contained in form 1553 *Privacy Notice Visitors to immigration detention facilities*. I consent to the collection, use and disclosure by the Department of my personal information, and the personal information of any accompanying minors of which I am the parent or guardian, for those purposes set out above and/or as described in form 1553 or as otherwise authorised or required by an Australian law.

Felotoi

Kuo pau ke lau ‘e he kau ‘a’ahi kotoa pē ‘a e *Ngaahi Tu’unga ‘o e Huú* ‘i he peesi 1–3 ‘o e foomu ni pea fakamo’oni-hingoa ‘i he Felotoi ni kimu’a pea toki hū ki he ‘api tauhi faka’imikuleisoni’.

‘Oku ou fakahā:

- Kuo u lau ‘a e *Ngaahi Tukunga ‘o e Huú* ‘i he peesi 1–3 ‘o e foomu ni.
- ‘Oku ‘ikai ke u ‘omai ha fa’ahinga me’a ‘oku tapu pe pule’i ki he ‘api tauhi faka’imikuleisoni ni.

‘Oku ou mahino’i:

- ko e ‘ikai ke talangofua ki he ngaahi tu’unga ‘i ‘olunga ‘e ala iku ia ki he:
 - ‘ikai tali ke hū ki he ‘api tauhi faka’imikuleisoni’;
 - fakangata ‘o e ‘a’ahi’;
 - fakamavahe’i mei he ‘api tauhi faka’imikuleisoni’; peako ha fa’ahinga tōnounou pehe’e te ne ala uesia kovi hano fakangofua ‘o ha fa’ahinga tohi kole pē te u ala fai ke u ‘a’ahi ai ki heni ‘i he kaha’ú pe ki ha toe ‘api tauhi faka’imikuleisoni.
- ‘i he’eku fakamo’oni-hingoa ‘i he Felotoi ni, ‘oku ou loto fiemālie ke talangofua ki he *Ngaahi Tu’unga ‘o e Huú* ‘i he peesi 1–3 ‘o e foomu ni.

‘Oku ou ‘ilo’i:

- ‘Oku tānaki ‘e he Potungāué ‘a e fakamatala fakatautaha meiate au pea kuo u lau ‘a e fakamatala ‘oku ‘i he foomu 1553 *Privacy Notice Visitors to immigration detention facilities*. ‘Oku ou fakangofua ki he tānaki, ngāue’aki mo fakahā ‘e he Potungāué ‘eku fakamatala fakatāutahá, pea mo e fakamatala fakatautaha ‘o ha fa’ahinga kei ta’u si’i ne omi mo au pe ko au ‘a e mātu’á pe tauhi fānaú, ki he ngaahi taumu’a ko ia ‘oku fokotu’u atu ‘i ‘olungá pea/pe hangē ko hono fakamatala’i ‘i he foomu 1553 pe ko ia kuo fakamafai’i’ pe fiema’u ‘e ha lao ‘Aositelēlia.

Your full name
Ko ho hingoa kakatō

Your signature
Ko ho fakamo’oni-hingoa

Date
‘Aho fiha

Day ‘Aho	Month Māhina	Year Ta’u
/	/	